

18. 3. 2018 - Soudný a nesoudný

1. čtení: Ga 5, 13-17

Píseň: 166 - Pán Bůh je přítomen

Základ kázání: Ž 43 (dle kralického překladu)

Kázání: Milé sestry, milí bratři v Kristu,

nerad chodí člověk k soudu. Ať už jako svědek, nebo jako obžalovaný. Člověk nemá rád soudy, úsudky ani závěry - pokud se týkají jeho. Vytvářet své úsudky o druhých a světě, vynášet soudy nad druhými, to ještě ano. Ale soudit mě? Vytvářet si úsudky a závěry o mně? To si nesmí nikdo dovolit!

Žalmista, a tak Boží slovo v Písmu, však opět jinak. Obráceně, než jak velí lidská přirozenost. Protože Boží slovo a lidská přirozenost prostě nejdou dohromady. Netáhnou a nemohou táhnout za jeden provaz. Tak žalmista, zcela podivně a nepřirozeně volá: Bože, sud' mě. Přijď, Hospodine, se svým soudem nade mnou. Udělej si o mě úsudek. A pak mi ho sděl - vynes svůj soud nade mnou.

Aby kérygma (zvěst) Ž 43 byla ještě méně shodná s lidskou přirozeností, je uveden i kontext: Žalmista není v životní situaci, kdy se mu vše daří na 105%. Naopak. Je utlačován lidem nemilosrdným a lstivým a nepravým. Cítí se být zapuzen svým Stvořitelem. Je soužen svými nepřáteli. Je skourmoučené duše. Prostě je všechno na pytel. Nedaří se mu takřka v žádné nebo vůbec žádné oblasti. Zažívá jedno neštěstí za druhým. „Všechno je špatně.“ A právě v takovou chvíli volá po Božím soudu nad sebou.

Nezbláznil se? Proč chce, aby ho někdo soudil, když je mu zle? Z toho přece nemůže vyjít dobře! Měl by radši volat po soudu nad nepřáteli! Měl by volat Boží záchranu!

Ne, neměl. Ano, nemůže vyjít z takového soudu dobře. Ano, zbláznil se - u pohledu lidské přirozenosti a „normálnosti.“ A

přesto, možná právě proto, chce být souzen. Ba dokonce samotným Hospodinem, před jehož soudem neobstojí nikdo.

Zvláštní.

Ale pro důvěřujícího Boží pravdě jasné a srozumitelné. I v bláznivosti a nepřirozenosti celé situace touhy po Božím soudu nad sebou.

Svět přece je nějaký. Je pravda o světě i o mně. O Bohu a mé situaci šťastné i nešťastné. A jestli tuhle pravdu někdo zná, pak právě Bůh. Rozhodně ji neznám já - ubohý člověk běžně následující svou pokřivenou a křiváckou přirozenost. Nakonec proto tak často sedím nad rozlitým mlékem a nechápu.

Ale Bůh chápe. Hospodin ví a rozumí, jak vznikla a proběhla daná situace se vším, co k ní patří. Ví, zda mám na ní nějaký podíl - a jaký. Proto žalmista touží po Božím soudu. Protože Boží soud je pravda sama. Boží soud je světlem Boží pravdy. Proto touží po Božím soudu ještě za svého života, ba uprostřed vlastního neštěstí a utrpení: Ještě je čas pochopit situaci, sebe, nepřátele, Boha. A napravit se. Pak už nebude. Tak přistupuje právě k Božímu oltáři, ačkoli je smutné a skormoucené duše. Aby poznal Boží pravdu.

A tak zahodil pravdu svou. Pravdy své. Pravdy lidské. Tradice a názory vlastní i druhých. Aby opouštěl, co je pro člověka přirozené a pro společnost i člověka normální. Aby byl vysvobozen z lidských pohledů a prázdných řečí, kterými lidé hýří, jen aby nikoho ani nenapadlo vytvářet úsudky či soudy. Jakkoli to nefunguje už stovky tisíc, možná miliony let lidské historie.

Boží věrný touží po co nejdřívějším příchodu Božího soudu. Ba po každodenním Božím soudu. Ne po lidských názorech. Zejména v době postfaktisch. Době postfaktické. Době postskutečností, vždyť cizí slovo „fakt“ znamená „skutečnost.“

Protože skutečnost se člověku často nehodí - pro moudra raději k susedovi než k odborníkovi. Pro pravdu a skutečnost raději k člověku než k Bohu. Vždyť ten odborník hovoří o složitosti skutečnosti a tak faktů. A Hospodin jakbysmet. A jejich závěry se většinou těžce nehodí. Protože jsou skutečností. Jsou pravdou - v

případě lidských odborníků nakolik je v dané situaci lidsky možné. V případě Božím jde o soud a úsudek pravdivý, totální a absolutní.

Tak je žalmista i Boží slovo opět v rozporu s lidskou přirozeností, která nechce soudy nad sebou. Nechce pravdu, zejména o sobě. Natožpak skutečnost. Natožpak Boží fakta, Boží skutečnost. Žalmista však chce právě Boží pravdu a soud o sobě. Ne o druhých, o sobě. Chce znát skutečnost své bytosti, své historie, přítomnosti i budoucnost. Právě uprostřed tragédií, neštěstí a utrpení. Právě v situaci, kdy se nedaří.

Vždyť Boží soud se stejně děje. Každý den a každou noc. Hospodin si dělá o člověku úsudek každý okamžik našich životů. Zná všechna fakta skutečnosti, která se našich životů byť jen malinko dotýkají. Tak žalmista neusiluje o změnu v Bohu - aby učinil soud, který jinak nečiní. Nýbrž o změnu v sobě. Aby se konečně otevřel Božímu soudu, před kterým člověk přirozeně utíká a schovává se. Protože ten Hospodin ví všechno - včetně toho, co ve svých očích člověk tak umě skrývá.

Žalmista touží prorazit krunýř doby postfaktické, postskutečností. Prorazit krunýř svých zvyků a názorů. Prohlédnout skrze krunýř lidských řečí a pohledů a dojmů, které s fakty, a tak skutečností, obvykle nemají mnoho společného. Protože touží slyšet a pochopit pravdu. Pravdu o sobě, své situaci, světě okolo.

Jak hluboce postní. Jak hluboce nezbytné týden před Květnou nedělí. Tolik lidí pochopilo Ježíšův vjezd do Jeruzaléma zcela špatně. Tolik lidí chápe Ježíšův vjezd do Jeruzaléma zcela špatně dodnes. Protože dychtí po svém Mesiáši a Bohu. Proto má týden před tímto vjezdem znít z lidských úst: „Sud' mě, Bože. Osvit' svým světlem pravdu mého života i situace.“ Abych žil o něco méně bludů a dojmů a názorů. A více tvých faktů a tvé pravdy a tvé skutečnosti.

Abych mohl pochopit, co všechno se to vlastně stalo na neděli Vzkříšení. Ba už na Velký pátek. Ba už při příjezdu Ježíše do Jeruzaléma. Ba již během Kristova postu na poušti. A tak během mého postu. A nebo abych poznal alespoň o kousek víc pravdy.

Proto se Bohu-věřící bojí Božího soudu, a zároveň o něj volá třebas každý den. Proto se Bohu-důvěřující postí alespoň před Velikonocemi. Přestože je to zcela nepřírozené a nenormální. Aby poznal sebe takového, jaký je. Svět takový, jaký je. Boha takového, jaký je.

Tak křesťan nemůže nebýt divným. Znovu a znovu. Ne úplně ve všem. Ale ve všem podstatném - vždyť nežijeme v Božím království, nýbrž v království lidské přirozenosti. Tak žid nemůže nebýt divným. Stejně muslim nebo buddhista.

Protože Bůh, kterého následují a jehož pravdu se učí poznávat, není v lidských očích normální. Je nenormální. Je divnej. Právě v očích lidské přirozenosti, normálnosti, očekávání a nezájmu o fakta či skutečnost.

Vždyť Hospodin často kritizuje právě lidskou normálnost, normy a přirozenost. Ačkoli právě to člověk děsně nesnáší. Ačkoli právě Boží slovo a Boží soud jsou Pravdou a Skutečností a Faktem.

Kéž by se jim člověk nebránil. Nebo alespoň bránil méně. Kéž by nezavíral své oči a uši před Božím soudem, ale naopak právě po každodenním Božím soudu toužil. Prosil o něj.

A tak se nepřizpůsoboval tomu, co je normální a přirozené. Nepřizpůsoboval se svému ani jinému lidskému věku, ale proměňoval se obnovou své mysli. A tak rozpoznával, vždy znovu a nově, co je Boží vůle, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. A tak byl svobodnější a svobodnější od toho, co je člověku přirozené a normální.

Amen.

Píseň: 690 - Soudce všeho světa, Bože